

soorten burgemeesters werden aanzienlijk meer waarnemingen gedaan dan in andere jaren. Mogelijk hield dit voorkomen verband met het stormachtige weertype. Waarnemingen van Grote Burgemeesters kwamen van IJmuiden (t.m. 4), Scheveningen (2), Noordwijk (1), Hbz. (1), Maasvlakte (1 ad.), Texel (1) en Schiermonnikoog (1). Bij Scheveningen zowel als bij IJmuiden verbleef de hele maand een 2e kalenderjaar Kleine Burgemeester. Andere interessante waarnemingen waren:

- 11-1: 1 IJsdruiker t.p. Schev. (CDNA)
- 16-1: 1 'stormvogeltje snee' Z Schev.
- 7-1: 1 Vaal Stormvogeltje Z Texel
- 22-1: 1 Grauwe Pijlstormvogel Z Texel
- 20-1: 1 2e kj. Vorkstaartmeeuw N Schev. (niet aanvaard CvZ)
- 23-1: 490 Brandganzen N in 2 uur Schev.

februari

Tot in de eerste week van februari hield het stormachtige weertype aan, van 31 jan. op 1 feb. bereikte de wind zelfs orkaankracht. Deze weersomstandigheden hebben zeker bijgedragen tot het verschijnen van grote aantallen alkachtigen voor de kust, terwijl ook de Drieteenmeeuw nog talrijk aanwezig was. Op 5 feb. werden van deze soorten de grootste aantallen gezien: Drieteenmeeuw 243 Z, 244 N in 1 uur op Texel en 266 Z, 749 N in 6 uur aan de Hbz., 'alk/zeekoet' 148 Z, 12 N en 21 t.p. in 2 uur op Texel, 168 Z, 335 N en 53 t.p. in 6 uur aan de Hbz. en 160 Z, 36 N en 9 t.p. in 4 uur te Scheveningen. Op deze dag werd van de 'alk/zeekoet' ruim 42% van het seizoenstotaal waargenomen. Een opvallend aspect hierbij was het grote aandeel van de Alk op deze dag: bij Scheveningen werden 77 Alken herkend tegen 41 Zeekoeten, aan de Hbz. bedroegen deze aantallen respectievelijk 78 en 207 en bij Texel 5 en 5. Ook werden die dag meerdere Papagaaiduikers (10 Hbz. en 1 Scheveningen) en Kleine Alken (9 Hbz.) opgemerkt. Nadien werden in feb. nog 11 Papagaaiduikers en 18 Kleine Alken gezien. De 5e februari leverde voorts 2 Grote Jagers (beide Hbz.) en één Kleine Jager (Texel) op, terwijl bij deze posten ook veel Grote Mantelmeeuwen langsvlogen (resp. 144 N in 6 uur en 175 Z en 33 N in 2 uur). In de derde week van de maand passeerden de meeste duikers bij de Hbz. en op Texel: 19-2: 86 Z in 1 uur Texel en 21-2 213 N in 5 uur Hbz. Enkele dagen ervoor had langs de Hollandse kust een zuidwaartse verplaatsing van Futen plaats gevonden: 14 feb. 1083 Z in 2 uur Scheveningen en 15 feb. 754 Z in 3 uur Hbz. Op 27 feb. trok aan de Hbz. in 2 uur tijd een drietal steltlopersoorten in opmerkelijke aantallen noord: Gondplevier: 603, Kievit: 1342 en Bonte Strandloper: 160. Tenslotte zijn de volgende waarnemingen van zeldzame dan wel schaarse soorten vermeldenswaard:

- 27-2 en 28-2: Kleine Zwaan resp. 50 N en 110 N Hbz.
- 17-2: 116 Rietganzen N Schev.
- 18-2: 4 IJseenden Z Hbz.
- 28-2: 1 Grote Jager N Egmond
- 2-2: 1 Kleine Jager Z Noordwijk
- 2-2: 1 2e kj. Kleine Burgemeester Z Noordwijk (CDNA)
- 27-2: 1 2e kj. Kleine Burgemeester Z Hbz. (CDNA)
- 2-2: 1 2e kj. Grote Burgemeester Z Noordwijk
- 5-2: 1 ad. Grote Burgemeester t.p. IJmuiden
- 6-2: 1 ad. Grote Burgemeester N Hbz.

maart

Aan de Hollandse kust werden begin maart van enkele steltlopersoorten de grootste aantallen genoteerd: op 3 mrt. 350 Drieteenstrandlopers t.p. te IJmuiden en 71 Paarse Strandlopers t.p. aldaar, op 4 mrt. 36 Kluten N in 2 uur en 95 Wulpen N in 1 uur, Hbz. en op 7 mrt. 274 Scholeksters N in 2 uur bij Scheveningen en 278 N in 4 uur aan de Hbz. De hele maand vond veel doortrek plaats van Rotganzen. De aantallen aan de Hbz. overtreffen die van andere telposten ruimschoots. Na half maart kwam ook de noordwaartse trek van eenden op gang. Allereerst trokken op 14 mrt., uitsluitend aan de Hbz., Torpereenden langs: 322 N in 2 uur. Op 20 mrt. werden de meeste Bern-eenden gezien, opnieuw aan de Hbz.: 94 N. De eerste omvangrijke trektoef van de Zwarte Zeefend was bij twee telposten zichtbaar op de 21e: 5171 N in 3 uur, Hbz. en 2840 N in 2 uur op Texel. Vanaf begin maart had al doortrek van Smienten plaats gevonden, maar pas eind maart passeerden de grootste groepen: 29 mrt. 1353 N in 3 uur, Hbz. De noordwaartse trek van duikers was in maart gering van omvang: 21 mrt. was de beste dag met 62 N in 3 uur aan de Hbz. Op 26 mrt. verschenen voor de hele Nederlandse kust Jan van Genten: 2 Z, 18 N en 4 t.p. in 1 uur, Noordwijk, 43 N in 3 uur, Hbz. en 12 N in 2 uur, Texel. Van algemene meeuwensoorten als Kokmeeuw en Stormmeeuw werd doortrek geregistreerd op respectievelijk 19 mrt. (166 N in 3 uur, Hbz.) en 20 mrt. (454 N in 5 uur, Hbz.). De eerste meldingen van sterns kwamen ook uit deze periodes: op 20 mrt. bij zowel Scheveningen als Texel

5. Chronologisch overzicht eerste helft van 1983.

De in dit overzicht genoemde zeldzame soorten, die ofwel door CDNA ofwel door de CvZ beoordeeld moeten worden, zijn niet allemaal aanvaard. Niet aanvaard de gevallen staat dit expliciet vermeld. Bij de soorten, die nog niet door CDNA beoordeeld zijn (en dat zijn de meeste) staat steeds "CDNA" vermeld.

januari

Het jaar begon met een omvangrijke verplaatsing van duikers op 2 jan. bij Texel en Scheveningen met respectievelijk 349 Z in 2 uur en 195 Z in 2 uur. Waarschijnlijk mede als gevolg van een snelle opeenvolging van westerstormen hielden zich in januari nog veel zeevogels in de zuidelijke Noordzee op. De Drieteenmeeuw was hiervan vervuld de talrijkste. Op 8 jan. verschenen van deze soort grote aantallen voor de kust: 2336 Z in 3 uur, Texel, 357 Z in 5 uur Hbz. en 648 Z in 2 uur, Scheveningen. Maar liefst 27% van alle Drieteenmeeuwen gezien in de eerste helft van 1983 kwam op deze dag langs. Ook op andere dagen werden soms enkele honderden Drieteenmeeuwen waargenomen. Verder vlogen op de Be vrij veel Dwergmeeuwen voorbij: 35 Z in 2 uur, Texel en 48 Z in 2 uur, Scheveningen. Er passeerden bij Scheveningen toen ook veel Futen: 979 Z in 2 uur. Bovendien werden die dag 3 soorten jagers opgemerkt: 1 Middelste (Noordwijk), 3 Kleine bij Scheveningen en 1 bij Texel en bij Noordwijk en Scheveningen respectievelijk 1 en 2 Grote Jagers. In totaal werden in januari 6 Middelste, 15 Kleine en 9 Grote Jagers waargenomen. De Noordse Stormvogel liet zich, ondanks de gunstige weersomstandigheden, weinig zien (maximaal 6 op 22 jan., Texel). Jan van Genten vlogen wat regelmatig langs, op 16 jan. bijvoorbeeld 3 Z, 20 N in 3 uur aan de Hbz. Tevens werden daar op die dag veel Roodhalsfuten genoteerd: 4 Z, 27 N en 4 t.p. Alken en Zeekoeten werden in januari regelmatig gezien. Ook werden 7 Papagaaiduikers opgemerkt en 6 Kleine Alken. Op 30 jan. vloog bovendien een Zwarte Zeekoet (CDNA) naar noord aan de Hbz. In de haven van Scheveningen overwinterde een Zwartkopmeeuw (t.m. 19 feb.). Van de beide

Grote Stern noord, terwijl op de 25e aan de Hbz. de eerste 'noordse stern/visdief' werd waargenomen. Resteren nog enkele leuke waarnemingen:

- 25-3: 1 Vaal Stormvogeltje N Hbz.
- 30-3: 62 Wilde Zwanen N Hbz.
- 16-3: 169 Brandganzen N Hbz.
- 25-3: 1 Kleine Jager N Hbz.
- 21-3: 1 Grote Jager Z Hbz.
- 11-3: 1 ad. Zwartkopmeeuw N Hbz.
- 25-3: 1 2e kj. Zwartkopmeeuw Z Hbz.
- 5-3: 1 2e kj. Grote Burgemeester Z Texel
- 6-3: 1 2e kj. Grote Burgemeester Z Westkapelle
- 26-3: 1 2e kj. Kleine Burgemeester Z Westkapelle
- 18-3: 1 Bruinvis Z Texel
- 20-3: 1 Grijze Zeehond Z Texel.

april

De Zwarte Zeeëend trok in de eerste week van april massaal door met op 3 apr. 8369 N in 6 uur Hbz., op 6 apr. 6941 N in 4 uur Hbz. en 3749 N in 3 uur Texel en vooral op 7 apr. 12298 N in 8 uur Hbz. en 9711 N in 5 uur, Texel. Kleine aantallen Grote Zeeëenden vlogen op 7 apr. mee in deze stroom: 179 N in 4 uur aan de Hbz. Behalve zeeëenden werden op deze dag ook veel duikers (107 N in 8 uur, Hbz. en 69 N in 5 uur, Texel), Rotganzen (1779 N in 7 uur, Hbz.), Elders (130 W, 508 O in 2 uur, Schiermonnikoog), Middelste Zaagbekken (295 N in 8 uur, Hbz.) en Stormmeeuwen (741 N in 6 uur, Hbz.) gezien. Begin april viel voorts doortrek waar te nemen van Slobeenden (1-4: 66 N in 5 uur, Hbz.), Kluten (5-4: 109 N in 3 uur, Hbz.) en Bonte Strandlopers (1-4: 613 N in 8 uur, Hbz.). Doortrek van eenden vond plaats op 13 apr. met Wintertalingen (190 N in 1 uur bij Noordwijk en 1156 N in 6 uur, Hbz.), Smienten (116 N in 3 uur, Hbz.) en Middelste Zaagbekken (135 N in 5 uur, Hbz.). Een groot deel van de duikers die in april passeerden kon aan het prachtkleed worden herkend; Roodkeelduikers waren in de meerderheid (op 15 apr. bv. 21 N in 3 uur, Texel), terwijl Parelduikers dit voorjaar vooral bij Texel waargenomen werden (de meeste ook op de 15e: 5 N). De eerste Visdief werd in alle drie de deelgebieden waargenomen op 7 apr. Toen vloog aan de Hbz. ook de eerste Noordse Stern langs. Dwergsternen werden het eerst gezien aan de Hbz. op 13 apr., de eerste Zwarte Stern op de 17e (Hbz.). Tussen 22 en 25 apr. passeerden veel sterns en Dwergmeeuwen: 22 apr. 366 Dwergmeeuwen N in 7 uur, Hbz., 1707 'noordse stern/visdieven' N in 8 uur, Hbz. (waarvan 613 Noordse Sterns en 876 Visdieven) en 289 Grote Sterns N in 5 uur, Hbz.; 23 apr. 2023 'noordse dieven' N in 5 uur; 24 apr. 599 Dwergmeeuwen N in 6 uur, Hbz. en 25 apr. 809 Visdieven N in 2 uur, Scheveningen, bij deze post vlogen bovendien veel Grote Sterns naar Z (293 Z, 52 N in 6 uur). In deze periode werd ook doortrek geregistreerd van Roodhalsfuut (22-4: 12 N in 4 uur, Hbz.), Bergeend (24-4: 75 N in 7 uur, Hbz.), Grote Zeeëend (22-4: 142 N in 3 uur, Texel), Drieteenstrandloper (23-4: 200 t.p., Texel), Regenwulp (23-4: 373 N in 5 uur, Scheveningen) en Wulp (27-4: 142 N in 4 uur, Hbz.). Bij de Hbz. en op Texel vlogen in de tweede helft van april regelmatig Kleine Jagers langs, meestal enkelingen, soms ook meerdere exemplaren, zoals op 11 april: 4 N in 1 uur, Texel en 24-4: 16 N in 3 uur, Hbz. (waarvan maar liefst 12 in 1 uur, waaronder 6 lichte fases). Enkele waarnemingen van schaarse doortrekkers en zeldzaamheden tot slot:

- 29-4: 1 IJsdruker N Hbz. (CDNA)
- 13-4: 6 Kuifduikers N en 1 t.p. Hbz.
- 23-4: 4 Geoorde Futen t.p. Schev.
- 15-4: 1 Kuifaalscholver N Hbz.
- 7-4: 3 IJseenden N Texel
- 24-4: 1 IJseend N Hbz.
- 12-4: 1 Rosse Franjepoot N Hbz.
- 23-4: 1 Grote Jager Z Texel
- 22-4: 1 Middelste Jager N Texel
- 24-4: 1 Middelste Jager N Hbz.
- 13-4: 1 Vorkstaartmeeuw N Hbz. (niet aanvaard CvZ)
- 22-4: 1 ad. Kleine Burgemeester Schev. (niet aanvaard, geen beschrijving)
- 17-4: 1 2e kj. Kleine Burgemeester N Hbz. (CDNA)
- 30-4: 1 2e kj. Kleine Burgemeester t.p. Hbz. (niet aanvaard, CDNA)
- 24-4 t/m 10-5: 1 Grote Burgemeester t.p. Hbz.
- 16-4: 1 Grote Burgemeester t.p. Castricum

mei

De meest spectaculaire trekbeweging van het voorjaar was wel de ongekende steltloper trek op 1 mei aan de Hbz. en in mindere mate bij de andere telposten. Zeer grote aantallen Zilverplevieren, Rosse Grutto's en Tureluurs passeerden toen in een tijdsperiode van slechts enkele uren. Deze dag is al uitgebreid besproken in het verslag van de simultaantelling van 30 april en 1 mei 1983, gepubliceerd als appendix van het halfjaarverslag over voorjaar 1982 (den Ouden & Maas 1983). Tabel 5.1 geeft per deelgebied de dagtotalen weer en het percentage dat dit uitmaakte van het seizoenstotaal voor de diverse op 1 mei waargenomen steltloper soorten.

Tabel 5.1. Dagtotalen van de steltlopers gezien op 1 mei 1983 en het percentage van het seizoenstotaal per deelgebied dat dit uitmaakte.

Table 5.1. Daily totals of some species of waders seen on 1 May 1983 and the percentages which these represent of the seasonal totals of the same species.

	Zuid-Holland		Noord-Holland		Wadden	
	n	%	n	%	n	%
Klunt (Avocet)	85	65	53	14	-	-
Bontbekplevier (Ringed Plover)	243	60	133	67	2	-
Zilverplevier (Grey Plover)	1152	68	8572	92	47	-
Kanoet (Knot)	547	69	1152	72	26	-
Bonte Strandloper (Dunlin)	345	67	454	17	145	51
Rosse Grutto (Bar-tailed Godwit)	1138	59	5782	62	917	74
Regenwulp (Whimbrel)	396	29	317	48	-	-
Zwarte Ruiter (Spotted Redshank)	119	58	19	70	5	-
Tureluur (Redshank)	1792	76	6031	98	18	-
Groenpootruiter (Greenshank)	69	40	321	97	4	-
Steenloper (Turnstone)	213	82	823	77	34	-

Op 1 mei trokken ook veel Zwarte Sterns langs: 124 N in 3 uur, Noordwijk, 150 N in 1 uur, IJmuiden en 294 N in 8 uur Hbz. In de eerste week van mei vond op de meeste dagen sterke doortrek plaats van 'noordse dieven', Dwergmeeuwen en steltlopers: 2 mei: 221 Dwergmeeuwen N in 2 uur, Hbz. en 931 'noordse dieven' N in 3 uur, Texel; 4 mei: 2486 Rosse Grutto's N in 3 uur, Hbz., 81 Zwarte Ruiters N in 1 uur, Scheveningen, 2047 'noordse dieven' N in 6 uur, Hbz. en 244 Dwergsternen N in 7 uur, Hbz.; 6 mei: 216 Zwarte Sterns N in 5 uur, Scheveningen en 7 mei: 228 Zilverplevieren N in 1 uur, Hbz., 350 Goudplevieren N in 1 uur, Schev., 11 Bonte Strandlopers N in 2 uur, Castricum en 104 Regenwulpen N in 3 uur, Hbz. Op 2 mei vlogen de meeste Grote Zeeëenden langs bij Texel: 149 N in 3 uur. Ook kwamen daar toen 5 Kleine Jagers voorbij. Voornamelijk onvolwassen Bergeenden trokken noordwaarts op 7 mei aan de Hbz.: 99 N in 8 uur. Duikers werden in mei niet veel meer gezien; op 7 mei vlogen bij Texel nog wel 4 Parelduikers naar N. Halverwege de maand was van de Kokmeeuw alweer een zuidwaarts gerichte beweging te zien: 224 Z in 2 uur, Hbz. Resteren nog enkele bijzondere waarnemingen uit deze maand:

- 17-5: 1 Roodhalsfuut N Schev.
- 27-5: 1 Noordse Pijlstormvogel N Hbz.
- 9-5: 1 Slechtvalk N Den Helder
- 1-5: 12 Strandplevieren t.p. IJmuiden
- 1-5: 1 Poelruiter t.p. Maasvlakte
- 14-5: 1 2e kj. Grote Burgemeester Z Schev.
- vanaf 1-5: 1 2e kj. Kleine Burgemeester t.p. IJmuiden
- 1-5: 1 Reuzenster t.p. IJmuiden
- 10-5: 1 Reuzenster N Hbz.

juni

In deze maand deden zich weinig opvallende verplaatsingen over zee voor. Noordse Sterns en Visdieven bleven in de eerste week van juni in nog flinke aantallen noordwaarts vliegen: 2 juni: 360 N in 3 uur, Hbz. (waarvan 287 Noordse Sterns) en 4 juni: 359 N in 3 uur, Hbz. (waarvan 221 Visdief). Op 1 juni passeerden bij Texel nog wat Dwergsternen: 25 N in 1 uur. Ook enkele Rotganzen trokken begin juni nog langs: 1-6: 46 N op Texel, 2 juni: 54 N Hbz., beide in 1 uur. De ruitrek van de Bergeend kwam eind juni wat op gang: 28 juni: 79 N in 5 uur, Hbz. en 29 juni: 50 N in 5 uur, Schev.

Verder kan de zeetrek in juni het best samengevat worden
aan de hand van de volgende waarnemingen:

7-6: 1 Roodkeelduiker N Hbz.
21-6: 2 Noordse Pijlstormvogels N Hbz.
23-6: 1 Kuifaalscholver t.p. Hbz.
11-6: 10 Middelste Zaagbekken Z Schev.
22-6: 18 Middelste Zaagbekken Z en 13 N Hbz.
4-6: 24 Kluten N Hbz.
19-6: 40 Zilverplevieren N Schev.
4-6: 573 Kieviten Z in 1 uur, Hbz.
3-6: 1 Kleine Jager N Texel
12-6: 2 Kleine Jagers N Hbz.
18-6: 1 Kleine Jager N Hbz.
7-6: 1 2e kj. Zwartkopmeeuw Z Schev.
21-6: 26 Zwarte Sterns N in 4 uur Hbz.